

ERDEM

İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi
Journal of Humanities and Social Sciences

SAYI 85 • ARALIK 2023

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
ATATÜRK SUPREME COUNCIL FOR CULTURE, LANGUAGE AND HISTORY

ATATÜRK
CULTURE
CENTER
CHAIRMANSHIP

ATATÜRK
KÜLTÜR
MERKEZİ
BAŞKANLIĞI

ERDEM

İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi

Journal of Humanities and Social Sciences

DANIŞMA KURULU/ADVISORY BOARD

- Prof. Dr. Hüseyin AKKAYA** (Cumhuriyet Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet BİRGÜL (Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. Âdem CEYHAN (Manisa Celal Bayar Üniversitesi)
Prof. Dr. Hamza ÇAKIR (Erciyes Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa ÇİÇEKLER (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)
Prof. Dr. Nurettin DEMİR (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Hayati DEVELİ (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Esin KÂHYA (Emekli öğretim üyesi)
Prof. Dr. Ramazan KAPLAN (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Alâattin KARACA (Muğla Üniversitesi)
Prof. Dr. Selçuk MÜLAYİM (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Ahmet Yaşar OCAK (TOBB Üniversitesi)
Prof. Dr. Öcal OĞUZ (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. İdris Nebi UYSAL (Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi)

BU SAYININ HAKEMLERİ

- Prof. Dr. Suat ÇABUK** (Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi)
Prof. Dr. Bilal ÇAKICI (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi)
Prof. Dr. Aziz DOĞANAY (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Şevket DÖNMEZ (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Abdülkadir DÜNDAR (Yozgat Bozok Üniversitesi)
Prof. Dr. Erkan GÖKSU (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Sadullah GÜLTEN (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet Ali HACIGÖKMEN (Selçuk Üniversitesi)
Prof. Dr. Ayten KOÇ AYDIN (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa ORÇAN (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)
Prof. Dr. Yıldırım OZAN (Orta Doğu Teknik Üniversitesi)
Prof. Dr. Kadir PEKTAŞ (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)
Prof. Dr. İbrahim Tunç SİPAHİ (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Sadık YAZAR (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)

Makalelerdeki görüşlerin sorumluluğu yazarlarına aittir.

Yazıların yayın hakkı Kurumumuza devredilmiş sayılır. Bu devir sanal ortamda yayımlanmayı da kapsar.

The views expressed in the articles are the authors' solely.

Publishing rights of the articles are assigned to our centre. This assignment also covers e-publishing.

ERDEM

SAYI 85 • 2023

Kurucu/Founder

Ord. Prof. Dr. Aydın SAYILI (1913-1993)

Sahibi/Owner

Atatürk Kültür Merkezi adına Başkan V.

Dr. Zeki ERASLAN

Yayın Kurulu/Editorial Board

Dr. Zeki ERASLAN (Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı)

Doç. Dr. Adem UZUN (Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı)

Prof. Dr. Musa KAZIM ARICAN (Ankara Sos. Bil. Üniversitesi)

Prof. Dr. Erdoğan ERBAY (Atatürk Üniversitesi)

Prof. Dr. Musa Yaşar SAĞLAM (Hacettepe Üniversitesi)

Prof. Dr. Yavuz UNAT (Kastamonu Üniversitesi)

Prof. Dr. Abdülhamit TÜFEKÇİOĞLU (Marmara Üniversitesi)

Prof. Dr. Murat Salim TOKAÇ (Haliç Üniversitesi)

Prof. Dr. Dursun Ali TÖKEL (F. S. Mehmet Vakfı Üniversitesi)

Prof. Dr. Mehmet Naci ÖNAL (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi)

Yazı İşleri Müdürü/Managing Editor

Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Adem UZUN

Editör/Editor

Dr. Hasan Ali ÇETİN

Yüksek Kurum Uzmanı

Yönetim Yeri/Managing Office

Ziyabey Caddesi No: 19 Balgat

06520 Ankara, TÜRKİYE

Tel: +90 312 284 34 25

www.akmb.gov.tr • www.erdem.gov.tr

https://dergipark.org.tr/erdem

Tel: +90 312 284 34 18 (1355)

E-Posta: erdemergisi@akmb.gov.tr

Grafik Tasarım/Graphic Design

Ömer GÜCCÜK

Baskı/Print

...

Yayın Türü/Publication Type

Sürelili Yayın

Yılda iki sayı çıkar

ISSN 1010-867X

e-ISSN 2667-8713

Baskı Tarihi/Print Date

Aralık 2023

Kıymetli okurlarımız,

Cumhuriyetimizin ilanının 100. yılını kutladığımız 2023 yılını geride bırakıyoruz. İnsan hayatında nasıl ki belli başlı dönemler varsa devletlerin hayatında da belli dönemler vardır. Bizler bu yıl, binlerce yıllık devlet geleneğimizin en son ve en genç temsilcisi olan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin bir asırlık tecrübeye ulaştığına hep beraber şahitlik ediyoruz.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk, 1924 yılında Samsun İstiklâl Ticaret Okulunda öğretmenlere hitaben yaptığı konuşmasında: "Efendiler! Dünyada her şey için; uygarlık için, hayat için, başarı için en hakiki mürşit ilimdir; fendir." derken temellerini attığı Cumhuriyet'i yükseltme yolunda gayret gösterecek olan herkese ilim ve fen yolunu rehber olarak gösteriyor; çağın gerektirdiği bütün bilimsel ve teknolojik kabiliyetlerin ülkemizde elde edilmesi gerektiğine işaret ediyordu.

Geride kalan yüz yılın ardından ülke olarak ilim ve fen yolunda kat ettiğimiz mesafeye baktığımızda çok başarılı olduğumuzu söyleyemesek de çok gerilerde kaldığımızı söylemek de haksızlık olur ancak teknolojinin her alanda baş döndüren bir hızda ilerlediği yeni bir çağdayız. Birlik ve beraberlik duygularıyla hareket ederek geleceğimizin teminatı olan çocuklarımızın, gençlerimizin eğitimine her şeyin üzerinde bir titizlik ve hassasiyetle önem vermeliyiz.

Erdem, Türkçe Sözlük'te "Ahlakın övdüğü iyi olma, alçak gönüllülük, yiğitlik, doğruluk vb. niteliklerin genel adı; fazilet." olarak tanımlanmıştır. Erdem'i üstün nitelikler bütünü olarak da tanımlayabiliriz. Kırk yıla yaklaşan birikimiyle Erdem dergisi, sosyal bilimler alanında kendi mecrasında nitelikli bir çizgide yayın hayatına devam ediyor, ülkemizde sosyal bilimlerin gelişmesi hedefiyle gerekli süreçleri başarıyla tamamlayan bilimsel makaleler yayımlıyor, araştırmacıların dikkatine sunuyor.

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı olarak Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yılına özel olarak bu yıl anlamlı ve çok değerli iki kitap setini yayımladık: Prof. Dr. Feridun Emecen tarafından kaleme alınan *Dünyanın Kaderini Değiştiren Hükümdar Fatih Sultan Mehmed* ile Prof. Dr. Temuçin Faik Ertan ve Dr. Ali Güler'in birlikte hazırladıkları *Türkiye Cumhuriyeti'nin Kurucusu Mustafa Kemal Atatürk* adlı eserler Türkçe, İngilizce, Fransızca, Almanca, İspanyolca, Boşnakça, Rusça, Arapça, Farsça, Japonca ve Çince olmak üzere toplam 11 dilde yayımlandı.

85. sayımızda yer alan yedi makale ve bir yayın değerlendirme yazısı ile karşınızdayız. Bu sayımızda emeği ve katkısı olan herkese teşekkür ediyor, yeni yılda bütün ülkemize ve insanlığa barış, huzur, sağlık ve başarılar diliyorum.

Dr. Hasan Ali ÇETİN

Editör

ERDEM

Sayı 85 • Aralık 2023

İÇİNDEKİLER/CONTENTS

Murat ALANDAĞLI

XVI. Yüzyılda Van, Muş ve Bitlis'te Zaviye Kökenli Köyler 1-38
Villages Of Zawiya Origin In Van, Muş And Bitlis In The XVIth Century

DOI: 10.32704/erdem.2023.85.001 * (Makale Türü: Araştırma Makalesi)

Serhat ALTINKAYNAK

El-Herevi'nin İstanbul'dan Konya'ya Seyahati Üzerine..... 39-58
On the al-Harawi's Travel from Istanbul to Konya

DOI: 10.32704/erdem.2023.85.039 * (Makale Türü: Araştırma Makalesi)

Ahmet Hamdi BÜLBÜL

İnanç, İslâm ve Sanat..... 59-90
Faith, İslam and Art

DOI: 10.32704/erdem.2023.85.059 * (Makale Türü: Araştırma Makalesi)

Erdal POLAT

Kral Yolu'nun Anadolu Güzergâhı91-118
The Anatolian Route of the Royal Road

DOI: 10.32704/erdem.2023.85.091 * (Makale Türü: Araştırma Makalesi)

A. Merve SARAÇOĞLU GEZER - A. Esra BÖLÜKBAŞI ERTÜRK

Karabük'te Erken Cumhuriyet Dönemi'nde Planlama Alanı Dışında Gelişen Yerleşme:
Bayır Mahallesi119-150
*Habitation, Developing Out of The Planning Area During The Period of Early Republic In Karabük:
Bayır District*

DOI: 10.32704/erdem.2023.85.119 * (Makale Türü: Araştırma Makalesi)

Müjdat TAKICAK

Mühendis Mehmet Misbah'ın Matematik Felsefesine ve Matematik Eğitime Dair
Görüşleri151-172
Engineer Mehmet Misbah's Views on the Philosophy of Mathematics and Mathematics Education

DOI: 10.32704/erdem.2023.85.151 * (Makale Türü: Araştırma Makalesi)

Eda TOK

Tuzlalı Nâbi'nin Türkçe Şiirleri..... 173-202
Turkish Poems of Tuzlalı Nabi

DOI: 10.32704/erdem.2023.85.173 * (Makale Türü: Sanat ve Edebiyat Makalesi)

YAYIN DEĞERLENDİRME

Hasan Ali ÇETİN

Şemseddin-i İtâkî'nin Resimli Anatomi Kitabı Üzerine203-212
Yayın İlkeleri 213-218